

TESTTŐL TESTIG

Groundfloor Group: Parallel

2014. 12. 15.

A MŰVÉSZETI PORTÁL

Provokatív előadás a Parallel. A homoszexualitás és a feminizmus a központi témája, de az alkotók érzékenységének köszönhetően túl is mutat egy előítéletektől sújtott és az elfogadásért küzdő társadalmi réteg sajátos helyzetén. A Kortárs Drámafesztivál előadása énképünk és a társadalmi determináltság problematikájára kérdez rá nyers, szókimondó, elevenbe vágó formában.

A színpad puritán, szimmetrikus terének közepén fehér, csempézett fal, amely barátságtalan iskolai tornatermi öltözőt idéz (díszlet: Valentin Oncu). A fal mindkét oldalát dróton függő, meztelen villanykörte világítja meg. A mélyben a fekete falra erősítve egy-egy fehér piszoár vetíti előre a nemiség fogalmának ellentmondásosságát és határozatlanságát, amely az előadás egyik legfontosabb, központi témája.

Az előadás három szakaszból épül fel, három, egymástól gyökeresen eltérő színházi nyelven. Az első képben a két színésznő, bodoki-halmen kata (sic!) és Lucia Mărneanu, a nyolcvanas éveket idéző, lehetetlenül színes dresszben (jelmez: Bocskai Gyopár), egy laptopon számunkra láthatatlanul futó aerobic tréninget próbál követni. Esetlenek, ügyetlenek és konokul elszántak. Önmaguk ellen küzdenek, azzal a fizikummal, amely nem felelhet meg korunk idealizált, kommersz testképének. Az emberi test ebben a kontextusban akadály, börtön, ellenfél, amelyet le kell győzni, amely nem lényünk organikus része, hanem idegen entitás; puszta léte falat emel az én és a boldogság közé.

Sokatmondó a színpadkép is: az aerobicedző tökéletes (vagy annak feltételezett) teste a néző számára nem látható, csak a két színésznő látja, de az is lehet, hogy ők sem. Ami a színpadon megjelenik, az két átlagos, természetes, azaz „tökéletlen” test; nem tudhatjuk biztosan, hogy van-e egyáltalán tényleges különbség a kettő között. A kezdeti aerobic sztereotipikus mozdulatait aztán egyre keményebb edzés váltja fel, ugrókötéssel, súlyzókkal, fekvőtámaszokkal. Lehetetlen nem azonosulni ezzel a két testtel, a két, fáradó izmokkal és inakká degradálódó, lélektelen húsdarabbal.

Miért, kinek hajtjuk a teljesítőképességünk határán is túl önmagunkat? Mit remélünk ettől a hajsztól? Boldogságot? Szerelmet? Egészséget? Sikert? Mit jelent számunkra önnön testünk, és mit jelent mások számára?

A második szakasz az első rész pamfletjére a fizikai színház eszközeivel reagál. A két szereplő elvonul az öltözőbe, és az átöltözés szó szerint és szimbolikusan is megtörténik – a nemiség és a test összefüggéseire reflektáló, változóan naturális és szürreális képekben. A rideg öltözők magányában a színésznők saját testüket és ezzel önnön nemiségüket kutatják. Bodoki-halmen kata kitömi alsóneműjét, hogy anatómiailag is férfivá váljon, mialatt a fal túloldalán Lucia Mărneanu egy focilabdán fekvő szenvtelen, szinte apatikus gesztussal vizsgálja mellét, a nőiség szimbólumát, mint egy idegen, élettelen, meghatározhatatlan funkciójú tartozékát a testének.

Az átöltözés végére Lucia Mărneanu gyökeresen átalakul: melleit egy fekete szalaggal testéhez ragasztja, nadrágot, inget, zakót vesz fel, és szakállat rajzol arcára. Bodoki-halmen kata kihívó öltözetű, androgün rockstárrá változik. Az előadás egyik legizgalmasabb pillanata, amikor mindketten elkészülnek, és egyszerre kinyitják a fal túlsó végében egymásba nyíló két ajtót. Fehér fény árad be mindkét öltözőbe a két ajtó közti, nem létező külső térből. A két, nemiségét részben vagy egészen maga mögött hagyó nő döbbenetben és zavartan áll egymással szemben, a férfitől távol.

A harmadik rész két párhuzamos előadás dialógusából épül fel. Az egyik oldalon egy szabályos stand-up comedy-t láthatunk. Sértő, hímszovinizta viccek sorjáznak, amelyek a legolcsóbb szellemesség formájában próbálják lejáratni a feminizmust, illetve leginkább a feministákat/leszbikusokat. A jelenet zavarba ejtően paradox. Ugyanez a szöveg, egy férfi szájából, megengedhetetlen lenne – de most egyszerre idézőjelbe teszi, kifigurázza, és mindeközben ki is hangsúlyozza a szexista tartalom durvaságát az, hogy egy férfinak öltözött nő mondja. Ugyanakkor, a vicc, ha bántó, ha nem, bizony néha ül. A közönség zavartan fel-felnevet, nehéz eldönteni, állásfoglalásnak minősül-e, ha nevetünk, vagy esetleg az, ha nem.

A színpad túloldalán egy rock-koncert és egy drag show sajátos vegyületeként bodoki-halmen beszél a rajongóihoz, énekel, és ukulelőzik (dalok: bodoki-halmen kata). A kezdetben szórakoztató és szellemes monológ egyre jobban eldurvul, ahogy előadója belelovalja magát. Szókimondóan, közönségesen üvölt a mikrofonba pózokról, preferenciákról, nemi szervekről. Kérdés, hogy mi súrolja inkább az ingerküszöbünket: a vulgárisan néven nevezett testi kapcsolat, annak minden részletével együtt, azaz az elfogadhatatlan forma, vagy az ál-intellektualitásba burkolt kirekesztés, azaz az elfogadhatatlan tartalom.

A feminista/transzvesztita énekes és a fasisztoid stand-upos előadása végül egy közös imában ér össze. A Miatyánk-parafraze meg szólít mindenkit, Anyát, Apát, barátokat, szerelmet, társadalmat és végül magát Istent. A kérdésből végül kérdés lesz, nagyon hasonló ahhoz, amit az előadás első szakasza kimondatlanul is megfogalmaz, ezúttal konkrétabban és fájóbban:

„What is the name of this illness? what is the name of this hellish illness which makes me unable to love my body? What is the name of this hellish illness which makes me ashamed of my love for

somebody?” Azaz: „Mi ez a kór? Mi ez a pokoli kór, amely képtelenné tesz arra, hogy szeressem a testemet? Mi ez a pokoli kór, amely miatt szégyellnem kell a szerelmemet egy másik ember iránt?”

Ezzel egyszerre kitágul és bezárul a kör, amely a testből indult és a testbe is tér vissza, de közben hatalmas utat járt be az általánostól, bármelyikünk és mindannyiunk testétől, Lucia Mărneanu és bodoki-halmen kata konkrét testéig. Az előadás így tematizálja azt a sajátos, ambivalens helyet, amelyet saját testünk az énképünk egészében elfoglal, és a szexualitás megkerülhetetlenségét.

Ha az előadás az előítéletekről szólna, nemigen emelkedne ki az ebben a témakörben készült előadások közül. De a *Parallel* nem pusztán a feminizmus és a homoszexualitás létjogosultságával szembesít, hanem a bennünk működő tolerancia őszinteségével és határaival. Teszi ezt ráadásul okosan, erős eszközeivel együtt is finoman, az elfogadást inkább kérve, mint követelve, egyszerűen – toleránsan.

Parallel

Groundfloor Group (RO):

Szereplők: bodoki-halmen kata, Lucia Mărneanu

Koncept/ koreográfus: Sinkó Ferenc

Szöveg: a csapat

Díszlet: Valentin Oncu

Jelmez: Bocskai Gyopár

Dalok: bodoki-halmen kata

Zene: danaga

Technikai munkatárs: Almási Attila

Koprodukciós partner: ColectivA

Külön köszönet: Adrian Ghenie

Rendező: Sinkó Ferenc és Leta Popescu

A Kortárs Drámafesztivál szervezésében

2014. december 4.

Jurányi Közösségi Produkciós Inkubátorház

Fotó: Kortárs Drámafesztivál